

CENTRUM
AKTYWIZACJI
ZAWODOWEJ

Centrum Aktywizacji Zawodowej
ul. 1-go Maja 105
26-110 Skarżysko-Kamienna
pokój 100
tel. 41 2517-341

SZKOLENIA

Analiza jakości i efektywności szkoleń zorganizowanych w 2010r.

SKARŻYSKO-KAMIENNA, KWIECIEŃ 2011

Zgodnie z § 83 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 września 2010r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy (Dz.U. z 2010r. Nr 177 poz.1193) powiatowy urząd pracy gromadzi oraz dokonuje analiz skuteczności i efektywności organizacji szkoleń, uwzględniając następujące wskaźniki:

1) liczbę i odsetek osób, które ukończyły szkolenia z wynikiem pozytywnym w stosunku do liczby rozpoczynających szkolenia;

2) liczbę i odsetek osób przeszkolonych w poszczególnych kategoriach wyróżnionych według: kryterium statusu w rozumieniu ustawy, płci, wieku,

poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania i przynależności do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

3) liczbę i odsetek osób zatrudnionych w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu;

4) koszt ponownego zatrudnienia osób przeszkolonych, liczony jako stosunek poniesionych kosztów szkoleń do liczby osób zatrudnionych w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkoleń;

5) przeciętny koszt szkolenia i przeciętny koszt osobogodziny szkolenia

6) liczbę i odsetek osób, które zdały egzamin, uzyskały licencję, ukończyły szkolenie finansowane z pożyczki szkoleniowej lub ukończyły studia podyplomowe, w stosunku do osób, które otrzymały wsparcie w tej formie;

7) liczbę i odsetek osób zatrudnionych w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po zdaniu egzaminu, uzyskaniu licencji, ukończeniu szkolenia finansowanego z pożyczki szkoleniowej oraz po ukończeniu studiów podyplomowych.

W niniejszym opracowaniu użyto następujących pojęć:

-szkolenia – całość szkoleń zorganizowanych w 2010r. przez powiatowy urząd pracy, obejmują szkolenia zawodowe (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w Klubie Pracy;

-szkolenia zawodowe – oznaczają pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy, obejmują szkolenia indywidualne i grupowe;

-szkolenia indywidualne- szkolenia, realizowane na wniosek uprawnionych osób wskazujących konkretny kierunek szkolenia;

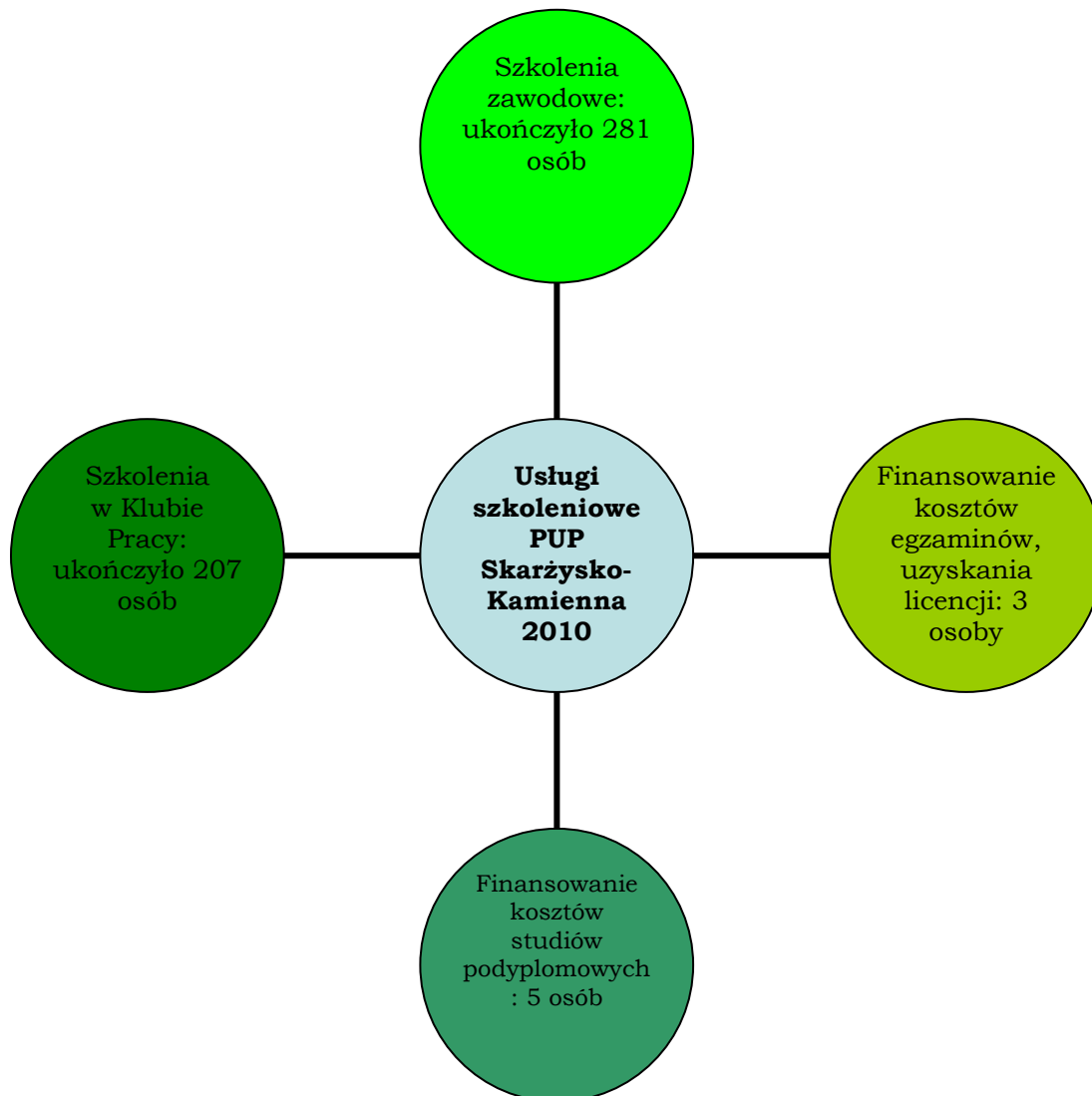
- **szkolenia grupowe** – realizowane z inicjatywy urzędu dla grup uprawnionych osób, zgodnie z planem szkoleń;

-szkolenia w Klubie Pracy – szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy prowadzone w Klubie Pracy działającym w ramach Centrum Aktywizacji Zawodowej (CAZ) Powiatowego Urzędu Pracy;

- **szkolenia ukończone z wynikiem pozytywnym** – szkolenia, których integralną częścią był egzamin lub inna forma zaliczenia potwierdzające nabycie określonych umiejętności lub nabycie określonych uprawnień.

1. Liczba i odsetek osób, które ukończyły szkolenia z wynikiem pozytywnym w stosunku do liczby rozpoczynających szkolenia:

W 2010r. z różnych form usług szkoleniowych Powiatowego Urzędu Pracy w Skarżysku-Kamiennej skorzystało łącznie 514 osób. Szkolenia ukończyło łącznie 496 uprawnionych osób. Klienci urzędu skorzystali w ramach tej usługi z następujących form:

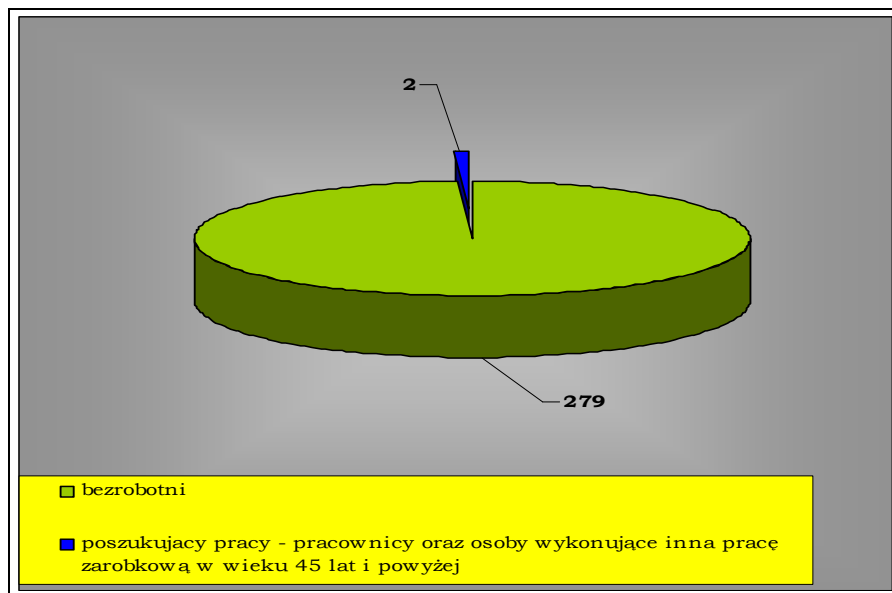
Szkolenia zawodowe z wynikiem pozytywnym ukończyło w 2010r. 266 osób, w stosunku do liczby rozpoczynających szkolenie w 2010r. – 290 osób stanowiły one odsetek na poziomie 91,72%.

W 2010r. szkolenia przerwało z przyczyn nieusprawiedliwionych 3 osoby, natomiast z przyczyn usprawiedliwionych 3 osoby w tym 2 z powodu udokumentowanej zwolnieniem lekarskim niezdolności do szkolenia, a 1 z powodu podjęcia pracy.

2. Liczba i odsetek osób przeszkolonych w poszczególnych kategoriach wyróżnionych według: kryterium statusu w rozumieniu ustawy, płci, wieku, poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania i przynależności do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy¹

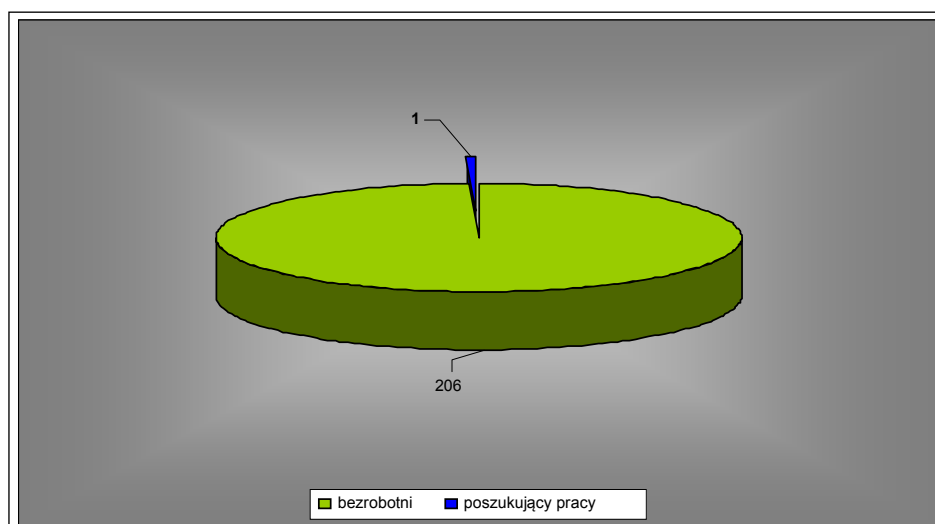
- **kryterium statusu w rozumieniu ustawy**

Wykres 1. Osoby, które ukończyły szkolenie zawodowe wg statusu w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

Wykres 1a. Osoby, które ukończyły szkolenie w Klubie Pracy wg statusu w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

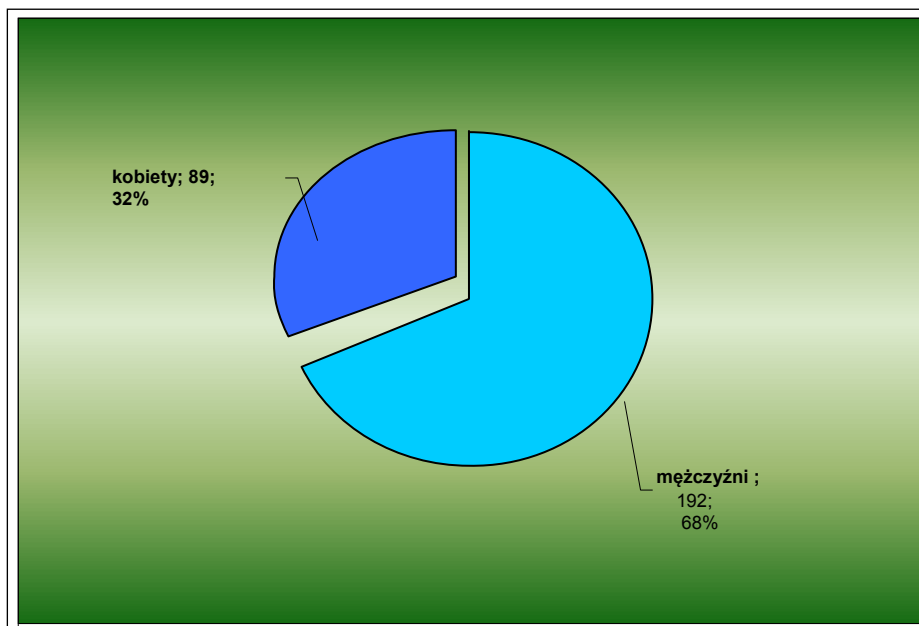

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

¹ Dane opracowane na podstawie Załącznika nr 4 do sprawozdania MPiPS -01 Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych 01.01.2010-31.12.2010

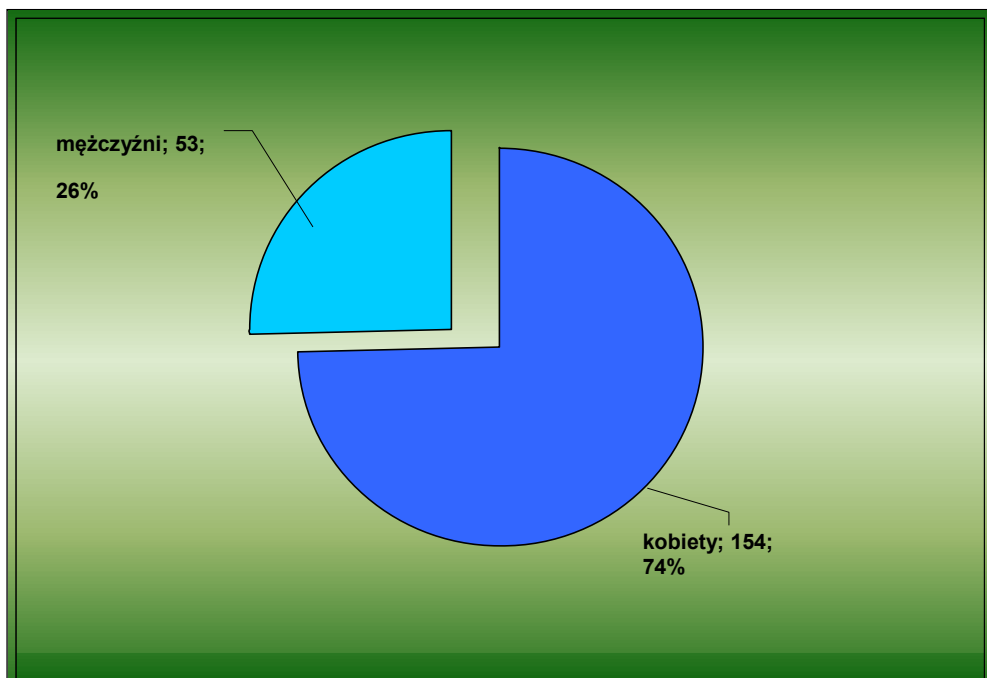
- kryterium płci

Wykres 2. Osoby, które ukończyły szkolenie zawodowe wg płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

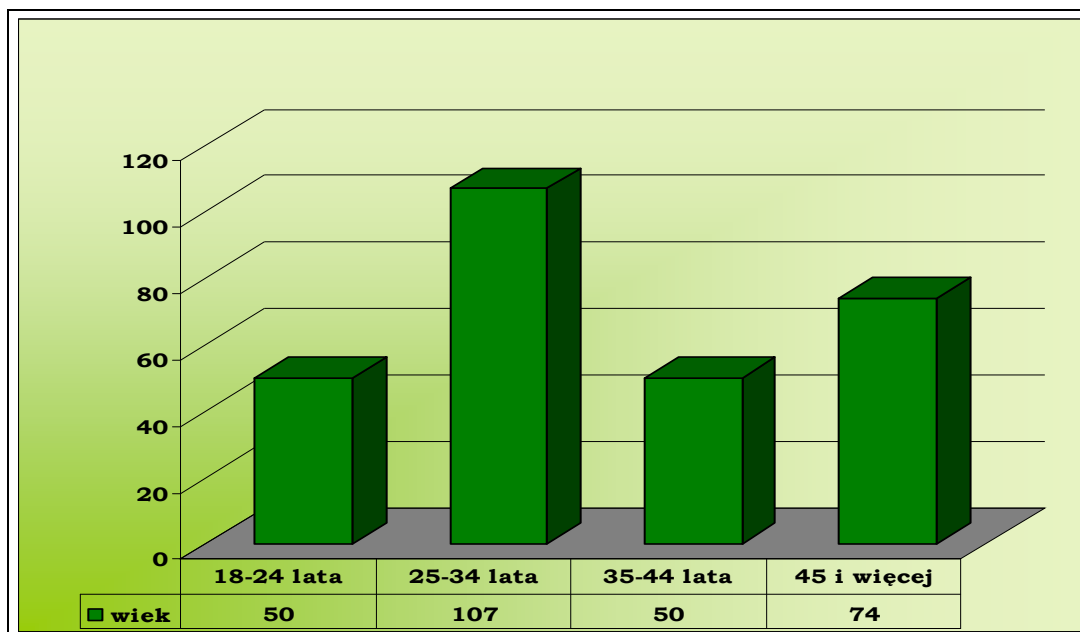
Wykres 2a. Osoby, które ukończyły szkolenie w Klubie Pracy wg płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

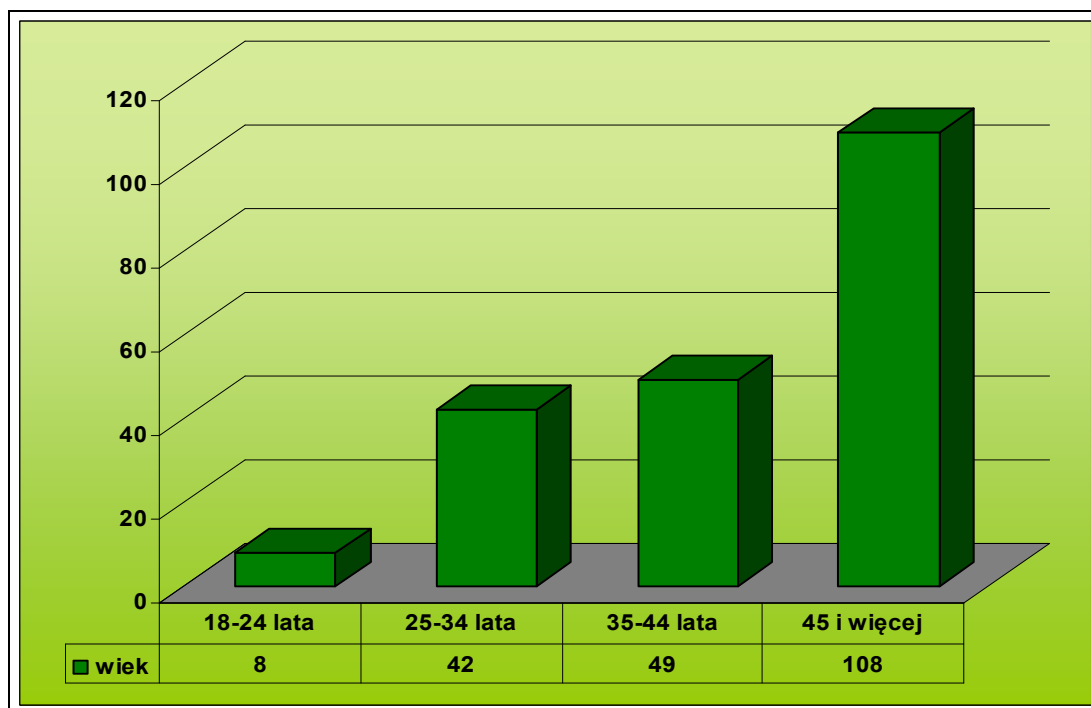
- **kryterium wiek**

Wykres 3. Osoby, które ukończyły szkolenie zawodowe wg wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

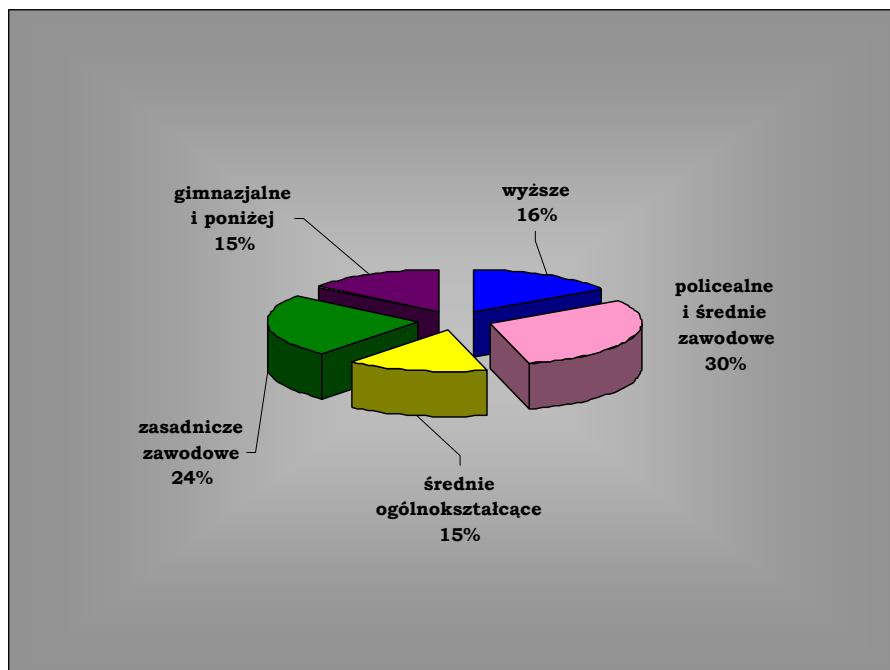
Wykres 3a. Osoby, które ukończyły szkolenie w Klubie Pracy wg wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

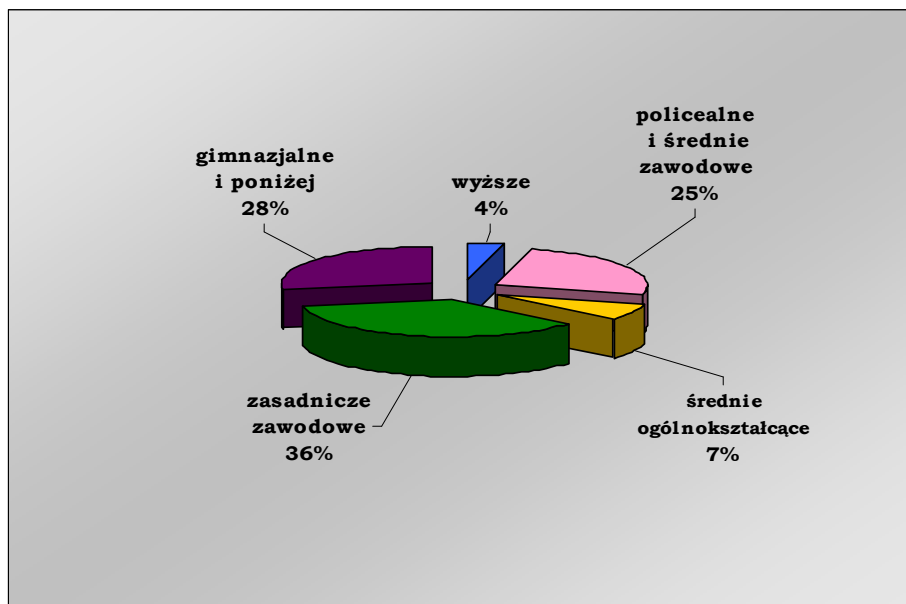
- **kryterium poziom wykształcenia**

Wykres 4. Osoby, które ukończyły szkolenie zawodowe wg poziomu wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

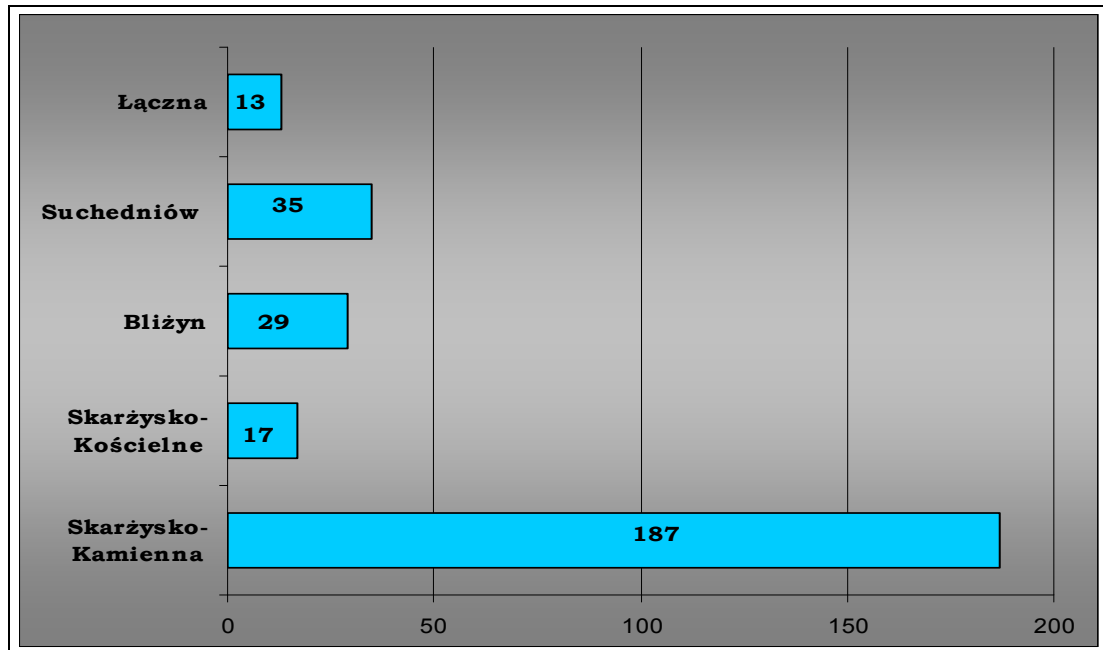
Wykres 4a. Osoby, które ukończyły szkolenie w Klubie Pracy wg poziomu wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

- **kryterium miejsce zamieszkania**

Wykres 5. Osoby, które ukończyły szkolenie zawodowe wg gmin powiatu skarżyskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

Wśród osób, które ukończyły szkolenie zawodowe w 2010 roku znalazło się 63 mieszkańców obszarów wiejskich.

Wśród osób, które ukończyły szkolenie w Klubie Pracy w 2010 roku znalazło się 67 mieszkańców obszarów wiejskich.

- **kryterium przynależności do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**

Tabela 1. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które ukończyły szkolenie zawodowe w 2010r.

lp	Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Liczba osób
1	Osoby poniżej 25 lat	63
2	Osoby powyżej 50 lat	38
3	Osoby długotrwale bezrobotne	182
4	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	15
5	Osoby bez kwalifikacji zawodowych	19
6	Osoby bez doświadczenia zawodowego	74
7	Osoby z wykształceniem podstawowym	31
8	Osoby bez wykształcenia średniego	110
9	Osoby samotnie wychowujące dziecko	17
10	Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	2
11	Osoby niepełnosprawne	10
12	Osoby po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0

Tabela 1a. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które ukończyły szkolenie w Klubie Pracy w 2010r.

lp	Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Liczba osób
1	Osoby poniżej 25 lat	8
2	Osoby powyżej 50 lat	72
3	Osoby długotrwale bezrobotne	192
4	Osoby samotnie wychowujące dziecko	26
5	Osoby niepełnosprawne	13

3) Liczba i odsetek osób zatrudnionych w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu

lp	Typ szkolenia zawodowego	Liczba osób zatrudnionych w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu	Odsetek osób zatrudnionych w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu
1	Szkolenia grupowe	34	23,78%
2	Szkolenia indywidualne	51	36,96%
4	Szkolenia w Klubie Pracy	10	4,83%
3	Razem	95	19,46%

4. Koszt ponownego zatrudnienia osób przeszkolonych, liczony jako stosunek poniesionych kosztów szkoleń do liczby osób zatrudnionych w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkoleń

C- Koszt ponownego zatrudnienia osób przeszkolonych

$$C = \frac{C_k}{L_p}, \text{ gdzie:}$$

C_k - koszty szkoleń, na które składa się: uprzednio uzgodniona należność przysługująca instytucji szkoleniowej, koszt ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków, koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia, jeżeli szkolenie odbywa się w miejscowości innej niż miejsce stałego lub czasowego zameldowania, koszty badań lekarskich i psychologicznych wymaganych w odrębnych przepisach, koszty egzaminów umożliwiających uzyskania dyplomów, świadectw, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych, koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu

L_p - liczba zatrudnionych absolwentów szkoleń, którzy ukończyli szkolenie w 2010r. i podjęli pracę lub rozpoczęli własną działalność gospodarczą w okresie 3 miesięcy po zakończeniu szkolenia

$$C = \frac{515\,639,67 \text{ zł}}{95} = 5\,427,79 \text{ zł}$$

Pozostałe wskaźniki²:

• C1 – stopa ponownego zatrudnienia dla szkoleń

$$C1 = \frac{Lz}{La} \times 100, \text{ gdzie:}$$

Lz- liczba zatrudnionych absolwentów szkoleń, którzy ukończyli szkolenie w 2010r. i podjęli pracę lub rozpoczęli własną działalność gospodarczą (podjęcie zatrudnienia lub rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu szkolenia)

La – liczba absolwentów szkoleń, którzy ukończyli szkolenie w 2010r., absolwentem jest również osoba, która przerwała szkolenie z powodu podjęcia pracy

$$C1 = \frac{141}{488} \times 100 = \mathbf{28,9}$$

➤ W przypadku szkoleń zawodowych stopa ponownego zatrudnienia (oznaczona poniżej C1a) wyniosła:

$$C1a = \frac{119}{281} \times 100 = \mathbf{42,35}$$

➤ W przypadku szkoleń w Klubie Pracy stopa ponownego zatrudnienia (oznaczona poniżej C1b) wyniosła:

$$C1b = \frac{22}{207} \times 100 = \mathbf{10,62}$$

• C2 – koszt ponownego zatrudnienia uczestnika szkoleń

$$C2 = \frac{\Sigma Ck}{La}, \text{ gdzie:}$$

Σ CK- suma całkowitych kosztów szkoleń, na którą składa się: uprzednio uzgodniona należność przysługująca instytucji szkoleniowej, koszt ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków, koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia, jeżeli szkolenie odbywa się w miejscowości innej niż miejsce stałego lub czasowego zameldowania, koszty badań lekarskich i psychologicznych wymaganych w odrębnych przepisach, koszty egzaminów umożliwiających uzyskania dyplomów, świadectw, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych, koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu, wartość stypendium szkoleniowego należnego uczestnikom szkolenia wraz ze składką na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne.

La- liczba absolwentów szkoleń, którzy ukończyli szkolenie w 2010r., absolwentem jest również osoba, która przerwała szkolenie z powodu podjęcia pracy

² Opracowane w oparciu o publikację Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Departament Rynku Pracy „Badanie jakości, skuteczności i efektywności szkoleń. Poradnik dla pracowników publicznych służb zatrudnienia” autor J. Kulińska, Warszawa 2008

$$\begin{array}{r}
 885\,322,68 \text{ zł} \\
 \text{C2} = \frac{\quad}{488} = \mathbf{1814,16 \text{ zł}}
 \end{array}$$

• C3- średni jednostkowy koszt szkoleń

$$\text{C3} = \frac{\Sigma \text{Ck}}{\Sigma \text{Lr}} \quad \text{gdzie:}$$

ΣCk – suma całkowitych kosztów szkoleń, na którą składa się: uprzednio uzgodniona należność przysługująca instytucji szkoleniowej, koszt ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków, koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia, jeżeli szkolenie odbywa się w miejscowości innej niż miejsce stałego lub czasowego zameldowania, koszty badań lekarskich i psychologicznych wymaganych w odrębnych przepisach, koszty egzaminów umożliwiających uzyskania dyplomów, świadectw, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych, koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu, wartość stypendium szkoleniowego należnego uczestnikom szkolenia wraz ze składką na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne.

Lr – liczba osób rozpoczynających szkolenie zakończone w 2010r.

$$\text{C3} = \frac{885\,322,68 \text{ zł}}{501} = \mathbf{1767,11 \text{ zł}}$$

• C4 – koszt osobogodziny

$$\text{C4} = \frac{\Sigma \text{Ck}}{\Sigma \text{Gs}}, \quad \text{gdzie:}$$

ΣCk – suma całkowitych kosztów szkoleń, na którą składa się: uprzednio uzgodniona należność przysługująca instytucji szkoleniowej, koszt ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków, koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia, jeżeli szkolenie odbywa się w miejscowości innej niż miejsce stałego lub czasowego zameldowania, koszty badań lekarskich i psychologicznych wymaganych w odrębnych przepisach, koszty egzaminów umożliwiających uzyskania dyplomów, świadectw, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych, koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu, wartość stypendium szkoleniowego należnego uczestnikom szkolenia wraz ze składką na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne.

ΣGs – suma godzin wszystkich zorganizowanych szkoleń w 2010r.

$$\text{C4} = \frac{885\,322,68 \text{ zł}}{13\,790 \text{ h}} = \mathbf{64,20 \text{ zł/h}}$$

• C5 – procent osób kończących szkolenia

$$\text{C5} = \frac{\text{La}}{\text{Lr}} \times 100 \%, \quad \text{gdzie}$$

La – liczba absolwentów szkoleń, którzy ukończyli szkolenie w 2010r., absolwentem jest również osoba, która przerwała szkolenie z powodu podjęcia pracy

Lr – liczba osób rozpoczynających szkolenie zakończone w 2010r.

$$C5 = \frac{488}{501} \times 100 \% = \mathbf{97,40 \%}$$

- W przypadku szkoleń zawodowych procent osób kończących szkolenie (oznaczony poniżej C5a) wyniósł:

$$C5a = \frac{281}{290} \times 100 \% = \mathbf{96,90 \%}$$

- W przypadku szkoleń w Klubie Pracy procent osób kończących szkolenie (oznaczony poniżej C5b) wyniósł:

$$C5b = \frac{207}{211} \times 100 \% = \mathbf{98,10 \%}$$

• C6 - przeciętny czas trwania szkoleń

$$C6 = \frac{\Sigma Gs}{Ls}, \text{ gdzie:}$$

ΣGs – suma godzin wszystkich zorganizowanych szkoleń w badanym okresie

Ls- liczba zorganizowanych szkoleń w 2010r.

$$C6 = \frac{13\,790h}{171} = \mathbf{80,64 h}$$

- W przypadku szkoleń zawodowych przeciętny czas trwania szkoleń (oznaczony niżej C6a) wyniósł:

$$C6a = \frac{12\,580 h}{73} = \mathbf{172,33h}$$

6) Liczba i odsetek osób, które zdały egzamin, uzyskały licencję, ukończyły szkolenie finansowane z pożyczki szkoleniowej lub ukończyły studia podyplomowe, w stosunku do osób, które otrzymały wsparcie w tej formie

W 2010r. Powiatowy Urząd Pracy sfinansował koszty egzaminów oraz koszty uzyskania licencji 3 osobom bezrobotnym. Wszystkie 3 osoby otrzymały pozytywny wynik.

W 2010r. Powiatowy Urząd Pracy sfinansował studia podyplomowe 5 osobom bezrobotnym, spośród których dwie osoby podjęły zatrudnienie w trakcie trwania studiów.

Wnioski:

1. Skarżyski rynek pracy jest miejscem, w którym po rozpadzie największych zakładów pracy powstała olbrzymia luka i nadwyżki słabo wykwalifikowanej siły roboczej. Prowadzone w mieście inwestycje nie generują takiej ilości miejsc pracy, by rynek mógł ją wchłonąć. Z jednej strony mamy zarejestrowane osoby bezrobotne nie posiadające lub posiadające bardzo niskie kwalifikacje zawodowe, których oczekiwania wobec pracodawców są bardzo wygórowane i nie przystające do realiów wolnorynkowych. Jest to również spowodowane funkcjonującym obecnie systemem kształcenia, który powoduje, że absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zawodowych i technicznych nie posiadają kompletu uprawnień pozwalających podejmować im pracę w wyuczonym zawodzie.
Zaobserwować również można, iż firmy przyjmujące osoby do pracy oczekują od kandydatów określonych kwalifikacji i towarzyszącego im doświadczenia zawodowego. Osoby tuż po szkole lub studiach, mimo posiadania pożądanego poziomu wykształcenia, zarówno ze względu na brak doświadczenia, jak również wymagania płacowe, spotykają się często z odmowami ze strony pracodawców oferujących stanowiska pracy. Jest to zresztą zjawisko charakterystyczne dla rynku pracy związanego z usługami pracodawcy.
Z drugiej strony obserwujemy od kilku lat olbrzymie zainteresowanie szkoleniami i wszelkimi formami podnoszenia kwalifikacji. Dzięki nim osoby zdobywają kwalifikacje na tyle wysokie, że oferowane na lokalnym rynku stanowiska pracy nie są w stanie sprostać ich ambicjom. Zdarza się, że absolwenci uczelni wyższych i studiów podyplomowych wykonują pracę poniżej swoich kwalifikacji.
2. Biorąc pod uwagę trendy rozwojowe miasta i powiatu nadal branżą generującą nowe miejsca pracy będzie budownictwo, za to w mniejszym stopniu związane z inwestycjami wokół rozbudowy infrastruktury transportowej. Zapowiedziane przez Ministerstwo Infrastruktury wstrzymanie dalszych prac przy modernizacji drogi krajowej E77 spowoduje utratę pracy dla wielu robotników drogowych i operatorów maszyn budowlanych, wielu zmusi do emigracji wraz z firmami prowadzącymi prace w innych regionach kraju.
3. Najwyższą efektywnością odznaczały się szkolenia z zakresu zarządzania i administrowania, a wskaźnik ten zawdzięczamy organizacji szkolenia w zakresie tematycznym „ABC Przedsiębiorczości”, którego 20 uczestników objętych zostało programem z Rezerwy MPiPS i w jego ramach po ukończeniu szkolenia otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.
4. Największym zainteresowaniem w 2010 cieszyły się szkolenia z zakresu usług transportowych i kursów prawa jazdy (ukończyło je 49 osób) – należy jednak podkreślić, że efektywne były szkolenia służące jedynie uzupełnieniu kwalifikacji zawodowych kierowców (świadectwa kwalifikacji i szkolenia okresowe), zaś znikomy był odsetek zatrudnionych po kursach na prawo jazdy, zwłaszcza kategorii B i C. W 2010r. na szkolenia z zakresu prawa jazdy kategorii B, C, C+E oraz D skierowano i ukończyło łącznie 27 osób (9,6% osób kończących szkolenia), spośród których 6 osób podjęło później pracę - w tym 1 jako kierowca (szczegółowe dane w Załączniku nr 5). Egzamin państwowy w pierwszym podejściu zdały 4 osoby, w tym żadna spośród ubiegających się o prawo jazdy kategorii B. Zważywszy na przedłużający się czas uzyskania uprawnień do kierowania pojazdami absolwenci tych szkoleń często tracą możliwość podjęcia pracy w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu szkolenia. Ponadto kursy prawa jazdy kategorii B i C są początkiem zdobywania uprawnień dla osób chcących podjąć zatrudnienie jako „zawodowi kierowcy” i wiążą się z dalszym dużym nakładem czasu i środków finansowych.
5. Celowym wydaje się organizowanie szkoleń okresowych i kursów kwalifikacyjnych, osobom posiadającym już zdobyte uprawnienia do kierowania pojazdami. Ukończenie szkoleń na prawo jazdy kategorii B lub C daje osobom bezrobotnym szansę na podniesienie kwalifikacji ogólnych, ale wobec wymagań lokalnych pracodawców nie przekłada się na możliwość podjęcia pracy w zawodzie kierowcy.

6. Koniecznym wydaje się organizowanie szkoleń w Klubie Pracy, które choć bezpośrednio nie przekładają się na efekt zatrudnieniowy, to służą rozwijaniu umiejętności autoprezentacji i poszukiwania zatrudnienia. Można zaobserwować, że wielu absolwentów szkoleń zawodowych nie potrafi szukać pracy, ani umiejętnie prezentować swojej sylwetki potencjalnym pracodawcom.
7. W 2010 roku wśród absolwentów szkoleń zawodowych dominowali panowie (68% kończących szkolenia), podczas gdy kobiety częściej korzystały ze szkoleń w Klubie Pracy (74% kończących szkolenia w Klubie Pracy). Wśród kończących szkolenia zawodowe najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (28%) z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (30%). Najliczniejszą grupą wśród absolwentów szkolenia w Klubie Pracy były osoby w wieku 45 i więcej lat (51,74%) oraz osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (36%).
8. Na poziomie 97,4% ukształtował się w 2010r. procent osób kończących szkolenia w stosunku do liczby osób je rozpoczynających.
9. Po zbadaniu barier, na jakie natrafiają absolwenci szkoleń najczęściej wymieniali oni:
  - konieczność sprawowania bezpośredniej opieki nad niepełnoletnim dzieckiem
  - rezygnacja pracodawcy deklarującego wcześniej gotowość zatrudnienia
  - pomimo uzyskania formalnych kwalifikacji brak doświadczenia zawodowego.